

Pandemiya şəraitində həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, bu gün respublikamızda sosial-iqtisadi nailiyyətlərin davamlılığı və dayanıqlı inkişafı üçün etibarlı zəmin yaradılıb. Təsadüfi deyildir ki, dünyada yaşanan ən ağır maliyyə və iqtisadi böhran şəraitində belə Prezident İlham Əliyevin çevik, pragmatik siyasəti sayəsində Azərbaycan xarici iqtisadi təsirləri neytrallaşdırıb, nəzərdə tutulan bütün sosial-iqtisadi proqramlar tam icra edilib, iqtisadiyyatımız artıb. Bütün bunlara nail olunmasında isə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, neftdən asılılığın minimuma endirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi tədbirləri xüsusi önəm kəsb edib.

əhalinin iş yerləri ilə təminatında da müsbət nəticələr əldə olunub. Bu il sentyabrın 1-nə Azərbaycan iqtisadiyyatında muzdlı çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 14 min nəfər və yaxud 0,8 faiz artaraq 1 684,9 min nəfər olub.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən xəbərə görə, bunun 900,6 min nəfəri dövlət, 784,3 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərib.

İş yerlərinin yaradılmasından söz düşmüşkən, xatırladaq ki, bu sahəyə sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas

Əvvəlki illərdə qarşıya hədəflər qoyulurdu, hədəflər düzgün müəyyən edilirdi, biz bu hədəflərə çatırıq və ondan sonra qarşımıza yeni hədəfləri qoyurduq. Beləliklə, həm siyasi, həm iqtisadi sahədə dayanıqlı inkişafı təmin etdik, beynəlxalq aləmdə Azərbaycanı çox böyük nüfuza və hörmətə malik olan ölkəyə çevirdik və əsas məsələmizi – ərazi bütövlüyümüzün bərpasını təmin etdik.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İslahatlar sosial-iqtisadi inkişafı daha da sürətləndirir

Azərbaycan əvvəlki illərdə olduğu kimi, cari ilin ötən aylarında da dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə dinamik inkişaf yolu keçib, bütün sahələrdə ciddi nailiyyətlər əldə edilib, respublikamız öz iqtisadi tərəqqisi ilə inkişafın milli modelini formalaşdırıb. Ölkəmizin hərtərəfli inkişafı, verilən hər bir vədin konkret əməli işdə öz təsdiqini tapması xalq-iqtidar birliyinə daha da möhkəmləndirib, vətəndaşların Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməsinə gətirib çıxarıb. Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə reallaşdırılan mükəmməl iqtisadi strategiya nəticəsində islahatların davamlılığı təmin edilib, iqtisadi inkişaf daha da sürətlənib.

Bütün bunlar rəsmi statistik göstəricilərdə daha aydın nəzərə çarpır. Belə ki, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycanda 62 877,4 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,8 faiz çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunub. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,4 faiz, qeyri-neft sektorunda isə 6,2 faiz artıb.

Hesabat dövründə ölkənin sənaye müəssisələrinin fəaliyyətində də müsbət irəliləyiş nəzərə çarpır. Belə ki, 2021-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında 36,6 milyard manatlıq və ya 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,5 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilib. Hesabat dövründə sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 19,6 faiz artıb.

Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsində də müsbət göstəricilər əldə olunub. Bu sahədə müsbət saldo 2 dəfədən çox artıb.

Hesabat dövründə Azərbaycan xarici ölkələrlə 22 974,3 milyon ABŞ dolları dəyərində ticarət əməliyyatı aparıb. Bu,

ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24,8 faiz çoxdur.

Son illər ərzində Azərbaycanda reallaşdırılan islahatlar, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafına yönələn tədbirlər bir sıra siyasi dəyişikliklərlə, struktur yenilənmələrlə müşayiət olunur. Bütün bunların fonunda, əgər belə demək mükündürsə, respublikada siyasi transformasiya mühiti də getdikcə şəffaflaşır, aydınlaşır. Artıq struktur və kadr islahatlarının davamlı xarakter alması özünü qabarıq büruzə verir. Bütün bunlarla bərabər, beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən də yüksək qiymətləndirilən korrupsiya ilə mübarizə tədbirləri getdikcə gücləndirilir, bu istiqamətdə dövlət qurumlarının hər bir pilləsində şəffaflığın qorunması diqqət mərkəzində saxlanılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü və birbaşa rəhbərliyi ilə pensiya, ünvanlı yardım, əlilliyə görə müavinətlərin verilməsi, habelə məşğulluq sahələrində şəffaflığın, həmçinin sosial ədalətin tam təmin olunması, bürokratiya, süründürməçilik, həmçinin korrupsiya, rüşvətخورluq hallarının aradan qaldırılması, məmur-vətəndaş təmasının minimuma endirilməsi ilə bağlı vaxtaşırı ciddi, önəmli addımlar atılır. Əlbəttə, şübhə yoxdur ki, bütün bu tədbirlər, gerçəkləşdirilən islahatlar, yeniləşmələr ölkənin gələcək dayanıqlı inkişafının şərtləndirilməsi, ən başlıcası isə yoxsulluğun azaldılması məqsədi daşıyır.

Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan 2001-2015-ci illərdə yoxsulluğu 49 faizdən 5 faizə endirib, bu da əsasən ölkənin güclü iqtisadi göstəriciləri sayəsində illik ortalama 11 faizlik artım tempi ilə mümkün olub.

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında

istiqamətlərindən biri olan regionların tarazlı və davamlı inkişafı müsbət təsir göstərir. Artıq 2019-cu ildən başlayaraq, dördüncü regional Dövlət Proqramı uğurla icra edilir. Bundan əvvəlki üç Dövlət Proqramı da əhalinin sosial şəraitinin yüksəlməsində önəmli rol oynayıb, eyni zamanda, Azərbaycanın regionlarının simasını köklü surətdə dəyişib.

Qeyd edək ki, ölkə ərazisində təkcə 2020-ci il ərzində 9619 yeni müəssisə və təşkilat yaradılıb və onların 83,2 faizi Bakı şəhərində, qalanı digər iqtisadi rayonlarda işə başlayıb. Qeyd edək ki, keçən il respublikanın bütün iqtisadi və inzibati rayonları üzrə 128 min 979, o cümlədən, ilin dördüncü rübündə 22 min 742 yeni iş yeri açılıb.

Bu ilin birinci rübü ərzində Azərbaycanda yaradılmış 2833 yeni müəssisə və təşkilatın 77,8 faizi paytaxtın, qalanları digər iqtisadi rayonların payına düşüb. Ölkə üzrə 13 min 181 yeni iş yeri açılıb. Onların 10,9 faizi yeni, 85,5 faizi mövcud, 0,4 faizi fəaliyyətini bərpa etmiş müəssisə və təşkilatlarda, 3,2 faizi isə digər tədbirlər üzrə yaradılıb. Yeni iş yerlərinin 79,9 faizi Bakı şəhərinə aiddir.

Son illər ərzində sosial-iqtisadi sahələrin inkişafı məqsədilə idarəetmə fəaliyyətinin yenilənməsinə xüsusi əhəmiyyət verilib. Respublikada həm yeni nazirliklər yaradılıb, ayrı-ayrı nazirliklərin təkrarlığı aradan qaldırılıb, birləşmə prosesi gedib, həm də bəziləri ləğv edilmişdir. Bir sözlə, dövlət başçısı hər zaman çevik idarəetmə mexanizminə xüsusi diqqət yetirib. Son illərdə isə ölkədə idarəetmənin daha çevik mexanizmlərinin təşkili ilə bağlı məsələ mühüm önəm daşıyıb. Bu, sosial-iqtisadi islahatların daha sürətlə aparılmasına,

qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafına təkan verib.

İqtisadi tərəqqidə "Bizim uğurlu inkişafımız qeyri-neft sənayesinin hesabına təmin edilməlidir" prinsipini strateji kurs kimi müəyyənləşdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda sənayenin modernləşdirilməsi və strukturunun təkmilləşdirilməsi, qeyri-neft sənayesinin ixrac potensialının artırılması, enerjiden səmərəli istifadə edən, yüksək əlavə dəyər yaradan rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının genişləndirilməsi, yeni istehsal sahələri üçün ixtisaslı kadrların hazırlanması və s. vəzifələri uğurla gerçəkləşdirilir. Bu tapşırıqların yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsi isə müsbət nəticələrlə müşahidə edilir.

Bu gün ölkəmizdə mövcud biznes mühiti, siyasi və makroiqtisadi sabitlik Azərbaycanın regiondakı xüsusi rolunu fərqləndirir. Bu baxımdan respublikamızda hər bir vətəndaşın, sahibkarlığa meyilli olan hər bir şəxsin öz potensialını reallaşdırması üçün əlverişli şərait yaradılır. Bu gün yalnız iş yeri tapmaq deyil, eləcə də iş yeri yaratmağa çalışan hər bir vətəndaşa dövlət tərəfindən bir sıra tədbirlər vasitəsilə müvafiq qanunvericiliyin tətbiqi yolu ilə dəstək verilir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Sahibkarlığın inkişafına

dövlət dəstəyi sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi haqqında" 11 oktyabr 2021-ci il tarixli fərmanı ilə İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki "Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu" publik hüquqi şəxsin və "Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin birləşmə formasında yenidən təşkili yolu ilə İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu" publik hüquqi şəxsin yaradılması da yuxarıdakı fikrin bariz ifadəsidir.

Xatırladaq ki, yeni qurum iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoruna investisiya qoyuluşunun təşviqi, sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi sahəsində idarəetmə sisteminin optimallaşdırılması və səmərəliliyinin yüksəldilməsi, əlaqələndirmənin gücləndirilməsi, bu sahədə şəffaflığın və sahibkar məmnunluğunun daha da artırılması məqsədilə təsis olunub.

Azərbaycanda Biznesin İnkişafı Fondunun yaradılması biznesin dəstəklənməsi baxımından irəliyə atılan daha bir addımdır. Bu, ölkədə həyata keçirilən iqtisadi siyasətin və xüsusən də sahibkarların daha yaxından dəstəklənməsi baxımından mühüm önəm daşıyır. Fondun fəaliyyətinin sahibkarlığın maliyyələşməsinə xüsusi

təkan verəcəyi də gözlənilir.

Aparığımız təhlillər və eləcə də rəsmi statistika göstərir ki, hazırda sahibkarlar və xüsusilə də regionda fəaliyyət göstərən iş adamları üçün kredit əldə etmək çətinliklərdən biridir. Belə ki, Mərkəzi Bankın məlumatına görə, bankların kredit portfelini 15 milyard 206 milyon manatdır. Bu kreditlərin 11 milyard 890 milyon manatı yalnız Bakı şəhərində təklif olunub. Bu, o deməkdir ki, bankların təqdim etdiyi hər 100 manat kreditin 78 manatı Bakı şəhərinin, qalan 22 manatı isə digər ərazilərimizin payına düşüb. Abşeron iqtisadi rayonunun sakinləri tərəfindən isə 574 milyon manat kredit əldə edilib. Abşeronun kredit portfelindəki payını nəzərə alaraq regionların kreditləşmədə payı daha da aşağı olur. Bu baxımdan, güzəşt mexanizminin təkmilləşdirilməsi daxil olmaqla, maliyyələşmədə yeni alətlərin tətbiqi də zəruridir.

Fondun Müşahidə Şurasının tərkibinin 5 dövlət qurumunun nümayəndələri ilə formalaşdırıldığını nəzərə alsaq, sahibkarların kreditlərə və xüsusilə güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi üçün yeni addımların atılması imkanları genişdir.

V. BAYRAMOV, "Xalq qəzeti"